

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М.П. ДРАГОМАНОВА

Факультет філософської освіти і науки
Кафедра культурології

КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ АЛЬМАНАХ

Випуск 5

Культурна дипломатія: стратегія, моделі, напрями

2017

Список використаних джерел

1. Alix Fourcade . Jeff Koons et Beaubourg condamnés pour contrefaçon [Електронний ресурс] / Alix Fourcade // Le Figaro. – 09/03/2017. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.lefigaro.fr/arts-expositions/2017/03/09/03015-20170309ARTFIG00305-jeff-koons-et-beaubourg-condamnes-pour-contrefacon.php>
2. Song dong's para pavilion at Venice art biennale 2011[Електронний ресурс] // Desingboom. – 2011. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.designboom.com/art/song-dongs-para-pavilion-at-venice-art-biennale-2011/>
3. The Cenotaph Project 1987-1991 Stuart Brisley and Maya Balcioglu [Електронний ресурс] // Stuart Brisley (artist's website). – 2012. – Режим доступу до ресурсу: http://www.stuartbrisley.com/pages/28/80s/Works/The_Cenotaph_Project/page:37
4. Арт-інсталяція «Новин немає, але я не вірю...». Дар'я Кольцова [Електронний ресурс] // Facebook. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.facebook.com/events/168237807069029/#>
5. Не плагиат: Джефф Кунс купил права на статуэтку украинской художницы [Електронний ресурс] / Ирина Кушнир // КР.УА. – 25/05/2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://kr.ua/life/576899-ne-plahyat-dzheff-kuns-kupyl-avtorskye-prava-na-statuetku-ukraynskoikhudozhnytsy>
6. Постамент. Практика витіснення [Електронний ресурс] // Нікіта Кадан (веб-сайт художника). – 2011. – Режим доступу до ресурсу: <http://nikitakadan.com/works/postament-pedestal-/>

ІННОВАЦІЙНІ ФОРМИ СПІВПРАЦІ У ХУДОЖНІЙ КЕРАМІЦІ: СВІТОВИЙ ТА УКРАЇНСЬКИЙ КОНТЕКСТ

Зіненко Тетяна Миколаївна

*Полтавський національний технічний університет імені Юрія
Кондратюка, завідувач кафедри образотворчого мистецтва,
кандидат мистецтвознавства
zirta@ukr.net*

Авторська художня кераміка на сьогодні виходить на перший план світового мистецького життя. Спостерігається тенденція до активного залучення керамічних творів до провідних мистецьких виставок і проєктів. Словосполучення «кераміка контемпорарна», вже не бентежить вухо рафінованого до західноєвропейських традицій доби просвітництва глядача. «Тотальна керамізація» зачіпає усі без винятку сфери наукового життя: від експериментів зі складом формувальних мас, матеріалів до формотворення і візуалізації ідеї. Кераміка на сьогодні постає найуніверсальнішим видом мистецтва, здатним реалізувати найсміливіший задум.

Про зростання значення художньої кераміки у мистецькому житті України свідчить факт існування і поступального розвитку Інституту керамології – відділення Інституту народознавства НАН України, який спільно з Національним музеєм-заповідником українського гончарства

реалізує проекти керамологічних форумів, симпозіумів, резиденцій, творчих практикумів, виставок «КерамПік», бієнале імені Василя Кричевського та інших. Цьогоріч було вперше реалізовано формат нового симпозіуму «Філософія буття» [1]. Інститут і музей на сьогодні – це найпотужніша наукова інституція, яка послідовно займається як теоретичними розробками в сфері сучасної художньої кераміки так і реалізацією масштабних культурних проєктів, багато з яких, ще донедавна інноваційних (як скажімо, симпозіуми), набули ознак традиційності.

Крім провідного музею, інноваційними проєктами у сфері художньої кераміки є мистецьке середовище арт-галерей. Таку спеціалізовану мистецьку галерею з неоднозначно-провокативною назвою «ЦеГлина» відкрито на столичному Подолі. Автор концепції і організатор галереї художниця Олеся Дворак-Галік відома тим, що починаючи з 2013 року організовує митців на проведення виставок-фестивалів з таким же гаслом «ЦеГлина». Перший проєкт відбувся на території колишнього київського заводу «Юність» у вересні 2013 року. Тематикою виставки тоді була «Кераміка в урбаністичному просторі». У наступному, 2014 році у травні «ЦеГлина» була презентована на території столичного Палацу Спорту, а в серпні того ж року – у виставкових залах музею на вулиці Десятинній. Починаючи з 2015 року, бренд «ЦеГлина» представлявся на масштабних виставках у Мистецькому арсеналі, інших просторах міста. З 2016 року «ЦеГлина» оселилася у власному приміщенні на Набережній Луговій, що дало змогу активізувати не тільки проведення вже традиційних фестивалів і виставок, а й реалізацію просвітницьких програм (лекцій, майстер-класів тощо) [2].

Важливу і активну участь у популяризації української авторської кераміки в світі відіграє, починаючи з 2014 року фундація «Sky – Artfundation» (директор і куратор Юлія Островська) [3]. Саме в середовищі цього фонду зріс і розкрився талант відомого у світі українського художника-кераміста Юрія Мусатова, який з 2017 року став дійсним членом Академії кераміки у Женеві. У Парижі цей художник представив свій новий проєкт «My planet», який успішно продемонстрував неймовірні образотворчі і концептуальні можливості авторської кераміки.

Художня кераміка все активніше входить в простір сучасних виставок. Так кераміка Олександра Мірошніченка стала у 2017 році достойним елементом серед творів, що репрезентують сучасну харківську художню школу у київському Центрі сучасного мистецтва М-17 [4].

Інтерес до авторської художньої кераміки не обмежується столицями (як столицею України – Києвом, так і столицею українського гончарства – Опішним). Починаючи з 2014 року, чернівецькою «Галереєю на Штейнберга» (куратор Наталія Богомаз) реалізуються проєкти міжнародних творчих практикумів-симпозіумів «Буковина». До участі активно долучаються, окрім українських художників, митці з Румунії, Японії, Чехії, Польщі та інших країн. Тут створюються умови для різноманітних експериментів,

вивчаються і апробовуються на практиці, техніки різних регіонів і країн. У 2016 році за підсумками симпозиуму у Чернівцях було відкрито перші зали майбутнього музею сучасної кераміки [5].

З 2016 року у місті Нікополі проводяться симпозиуми вогняної керамічної скульптури «Скіфія» (куратор Вячеслав Гуденок) [6]. Вони продовжили започатковану ще 2009-2010 роках у Полтаві та у Гаспрі практику створення палаючих керамічних скульптур, яка набула значного поширення у світі на початку 2000 років.

Український досвід у сфері інноваційних пошуків, пов'язаних з художньою керамікою з упевненістю можна розглядати в контексті світових мистецьких процесів. Художники з України все активніше стають учасниками різних форматів керамічної творчості у багатьох країнах світу (Польщі, Литві, Латвії, Молдові, Туреччині, Китаї, Кореї, Хорватії, Таїланді та інших). Важливою тенденцією є той факт, що у цій сфері мистецтва діалог культур набуває не теоретичних, а фактичних форматів. Так кураторами симпозиуму художньої кераміки у Молдові «Cucuteni art camp» у 2015-2016 році був відомий азербайджанський художник Мір-Теймур Мамедов, а у 2017 – не менш відомий литовсько-польський митець Рітіс Константінавікус [7]. У традиційному симпозиумі дров'яного випалу «MacSabal», що проводиться щорічно на базі факультету образотворчого мистецтва в Хаджеттепе університеті в Анкарі (Туреччина), незмінним куратором виступає професор художньої кераміки з Південної Кореї Кім Янмоон. Співкуратором симпозиуму високого вогню в місті Гаврилов Ям є французький художник Клод Ассаж, а куратором симпозиуму «Огненные письмена» в тому ж місті – всесвітньовідомий у керамічному мистецькому середовищі Валерій Колтигін з білоруського міста Бобруйська. В Україні теж зустрічаються такі приклади: на «Інтерсимпозиумі» в Опішному «11x11» у 2011 році куратором був литовський художник і викладач Вільнюської академії мистецтв Томас Даунора...

Тобто, обмін досвідом, реалізація кураторських проєктів, репрезентація своєї культури на теренах іншої країни – усе це є абсолютно звичними творчими практиками. В першу чергу, це пояснюється тим, що мова кераміки – універсальна, вироби з глини створюють споконвічно по усьому світу, тож і сучасним художникам-керамістам також є чому повчитися один у одного і розуміти один одного навіть без слів, своєрідною «керамотворчою» мовою. Ще один секрет інтернаціонального характеру інноваційних проєктів у сфері художньої кераміки полягає у їх колективності: не можливо самому випалити дров'яну піч (якщо випал триває не одну добу), не можливо одноосібно її завантажити і вивантажити, абсолютно немає змоги самому зробити «раку» чи «обвару»... Усе це робить співпрацю художників-керамістів органічною і сприяє кращому розумінню і толерантному сприйняттю особливих характерних рис один одного.

Таким чином, культурологічна сутність феномену інновацій у сфері художньої кераміки полягає у наступному: це єднання (синтез мистецтв,

стилів, художніх технік, матеріалів тощо); це – виокремлення та анонсування конкретних творів, постатей, напрямків; це – активне залучення пересічного глядача до розуміння творів елітарного мистецтва (мідлкультура як явище, перформанс, інсталяція та інше як форма); це – відкритість (входження елементів і стилістики національних культур у систему сучасного світового мистецтва при збереженні власної індивідуальності).

Список використаних джерел

1. Національний симпозіум художньої кераміки в Опішному «Філософія буття» <http://opishne-museum.gov.ua/shift-2017/buttya2017>
2. ЦеГлина Арт. Анонси виставок <http://online-expo.kiev.ua/category/%D1%86%D0%B5%D0%B3%D0%BB%D0%B8%D0%BD%D0%B0%D0%B0%D1%80%D1%82>
3. «Синергія» українсько-китайський проєкт <http://skyartfound.com/proekti/sinergiya-ukra%D1%97nsko-kitajskij-proekt-alona-olasyuk-yurij-musatov/>
4. Офіційний сайт ЦСМ М-17 <https://m17.kiev.ua/>
5. Міжнародний творчий практикум художньої кераміки «Буковина – 2017» <https://www.facebook.com/bukovinaceramics/>
6. Керамічний симпозіум вогняної скульптури «СкіфіЯ. Скіф і Я» <https://www.facebook.com/search/top/?q=%D1%81%D0%BA%D1%96%D1%84%D1%96%D0%AF%20%D0%BD%D1%96%D0%BA%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D1%8C>
7. Cucuteni International Art Camp https://www.facebook.com/search/str/cucuteni+international+art+camp/keywords_search

ОСВІТНІЙ ВИМІР КУЛЬТУРНОЇ ДИПЛОМАТІЇ: ПИТАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ПРІОРИТЕТІВ

Ільницький Денис Олександрович

д.е.н., проф. Київський національний економічний університет імені

Вадима Гетьмана

ilnytskyu@kneu.edu.ua

Публічна дипломатія є одним з вимірів політики, що проводиться як представниками офіційної влади країни, так й недержавними інституціями, громадами та особистостями, щодо впливу на іноземні аудиторії та осіб, які долучаються до прийняття рішень, що можуть мати наслідки для інтересів країни [2]. Вона традиційно розглядається у складі таких компонентів як культурні, освітні та інформаційні обміни людьми та програмами, які спрямовані на інформування та вплив на іноземних осіб. В складі публічної дипломатії виділяють освітню, культурну, туристичну, спортивну дипломатію, дипломатію охорони здоров'я та дипломатію діаспори тощо.

Виокремлюють такі основні цілі, що ставляться перед публічною дипломатією у світі [4]: 1) політично-військові; 2) економічні; 3) соціально-культурні. Цілі реалізації заходів публічної дипломатії, як правило,